

Suglas

Javno informativno glasilo STBIH

Septembar 2017, broj 11, besplatan primjerak

6. KONGRES STBIH – NOVA STRATEGIJA I NOVI VIZUELNI IDENTITET STBIH

IMIDŽ SINDIKATA U BIH – KAKO ODBRANITI UGLED STBIH OD ŠTETE IZGUBLJENOG POVJERENJA U SINDIKAT?

SADRŽAJ

**SuGLAS je informativno
glasilo STBIH**

SuGLAS 11. izdanje

Osnivač i izdavač:
STBIH

Za izdavača:
Mersiha Beširović,
predsjednica

Adresa:
Obala Kulina bana 1
TEL: + 387 33 210 931
FAX: + 387 33 443 754

www.STBIH.ba
www.facebook.com/STBIH/

Prevod tekstova na
engleski jezik:
Berina Beširović,
STBIH Mladi

Izlazi: povremeno
Besplatan primjerak

Rješenjem Ministarstva
obrazovanja, nauke, kulture i
sporta FBiH, SuGLAS je upisan
u evidenciju javnih glasila pod
brojem 789905/98

Tema suglasa: Imidž sindikata u BiH – Kako odbraniti ugled STBIH od štete izgubljenog povjerenja u sindikat?	3
Slavimo 20 godina od početka HK projekta u BiH: HK projekat u BiH – osvrt na početak projekta od 1996.....	7
Predstavljamo: Nova strategija i novi vizuelni	10
Riječ člana.....	16
Predstavljamo: JU Srednja poslovno- komercijalna i trgovačka škola Sarajevo.....	18
Izdvajamo iz naših aktivnosti: solidarnost na djelu	22
Ponosno objavljujemo: Historijski uspjeh STBIH – potpisani prvi kolektivni ugovor za privatni sektor trgovine u FBiH ikad!.....	28
Inmemoriam	30
Kontakti.....	32

TEMA SUGLASA:

Imidž sindikata u BiH – Kako odbraniti ugled ST- BIH od štete izgubljenog povjerenja u sindikat?

Proces organizovanja radnika u sindikat je za STBIH oduvijek bio najveći izazov i najteži zadatak. Prvo ide grupa aktivnosti sa ciljem otvaranja vrata u kompaniji preko dopisivanja sa Upravom kompanije, i to od cirkularnog pisma preko ignorisanja istog do traženja nekoga ko zna „ljude u vrhu“ da nas „progura“, do ugovanja sastanka mjesecima unaprijed. Onda ide serija ubjedivanja da nećemo biti kamen spoticanja nego podrška svojim socijalnim partnerima, da smo moderni i imamo moderno videnje biznisa i raspodjele profita i slične parole sve sa ciljem da nas taj potencijalni socijalni partner makar uzme za ozbiljno i u konačnici kaže: „U redu, nemam ništa protiv sindikata“ i naravno da tu ona arhaična priča o međunarodnim standardima i slobodi organizovanja koja je garantirana Zakonima i Ustavom, Dejtonom ili već čim apsolutno ne piye vodu. Od 20 ovakvih pokušaja samo jedan urodi plodom a prema našim iskustvima cijeli proces traje oko 2 godine. Otprilike tek tada to toliko željeno zeleno svjetlo konačno znači da možemo ući u prodavcu i tek tad početi onaj stvarni sindikalni posao a to je razgovor sa radnicima. Naravno da bitka za člana tu nije završena jer ostaje još suštinski zadatak – ubjediti radnika da imate šta da mu ponudite i da je za njega/nju korisno biti član sindikata. U našem slučaju onda na scenu stupaju sindikati koji, kao u onom starom vicu o ocu i sinu i košpicama na utakmici, ulete i „poberu pilav“ vrlo često pričama o tome kako radnici iz Republike Srpske trebaju biti članovi „srpskog sindikata“ ili ponudom u 24 sata završenih univerzitetskih diploma sa privatnih fakulteta sa kojima su „u talu“.

Međutim u zadnje vrijeme sve je prisutniji jedan vrlo negativan trend. Naime, umjesto da razgovor sa radnicima počinje iznošenjem „ponuda“ usluga sindikata, umjesto da prezentiramo šta je to što možemo ponuditi našem članstvu i na koji način vidimo našu zajedničku borbu za bolja prava, razgovor sa radnicima počinje odbranom od onih koji su krivi za absolutno srozan ugled sindikata u BiH, među kojima značajno mjesto imaju

Autor:
Mersiha Beširović,
predsjednica STBIH

Naizgled jednostavan zadatak pretvorio se u nemoguću misiju. Niko ne želi govoriti o sindikatu.

i opasnost. Za nas je ovo ujedno i najveći izazov u skorijoj budućnosti. Kako odbraniti naš ugled i našu poziciju na tržištu rada od štete koju je napravio opravdan gubitak povjerenja radnika u sindikalni pokret u BiH generalno?

Uzroci za ovo su već uveliko poznati javnosti i radnicima. Flertovanje sa političkim strankama, otuđenost od stvarnih radničkih problema, elitistički odnos prema članstvu, odsustvo transparentnosti i potpuna paraliza demokratije unutar Saveza sindikata BiH kao i vrlo izražena nacionalna politika unutar Saveza sindikata RS koji samo formalno sarađuju, najčešće tokom studijskih putovanja van BiH a u stvarnosti su podjelili teritorije i suvereno vladaju radnicima držeći monopol nad njihovim pravima čak i u slučaju kad većina njih uopće nije u članstvu sindikata. Sve ovo je već poznato i članovima STBIH ali i svim radnicima u BiH. Postavlja se međutim pitanje kako opstati na sindikalnoj sceni koja je sve samo ne legitimna platforma za zastupanje interesa radnika.

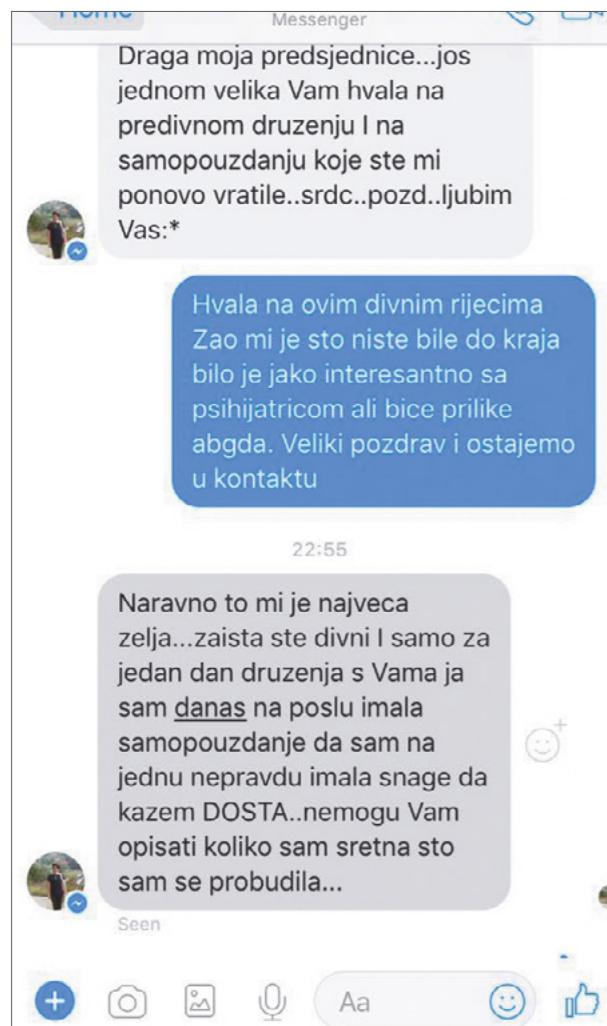
upravo i ovi koji već godinama rovare i po našem sektor. Sve češće je prva reakcija radnika na spominjanje imena sindikata užasno negativna i odbojna, čak štaviše napadačka i prosto je nevjerojatno da jedino mi u STBIH ovo vidimo kao problem

ANKETA „ŠTA MISLITE O SINDIKATU?“

ANKETA NA PITANJE „ŠTA MISLITE O SINDIKATU?“ RAĐENA JE U CENTRU GLAVNOG GRADA BOSNE I HERCEGOVINE NA RADNI DAN U PERIODU OD 13:00 – 17:00h. ANKETU JE PROVELA BERINA BEŠIROVIĆ, KOORDINATORICA STBIH MLADI REGIJE SARAJEVO.

Anketirano je preko trideset ljudi od kojih je tek devet znalo tačno šta je sindikat, koja mu je uloga i kakvo je danas stanje u sindikatu u odnosu na period prije rata. Kada je riječ o ispitanicima veliku poteškoću je predstavljalo to što većina ljudi nije htjela da bude dio ankete iako su znali i imali svoj stav na ovu temu. Nekoliko njih je kao razlog za neučešće navelo duboku razočaranost trenutnom situacijom. Većina ih nikada nije čula za sindikat. Grupa ispitanika koji nikada nisu čuli za sindikat kreće se u starosnoj dobi od 18 – 40 godina. Većina ispitanika stariji od 40 godina znaju šta je sindikat. Njih šest od devet je pristalo da bude dio ankete i da iskaže svoje mišljenje, ali pod uslovom da se ne objavljuje ni ime ni prezime ni neki drugi lični podaci kao što su radno mjesto, ili općenito status. Prvobitna ideja je uključivala i fotografisanje uz anketiranje ali samo troje od šestero je pristalo na to da se njihova fotografija objavi. Razočarenje u sindikat je evidentno, a onda je drugi razlog također i strah od toga kakve posljedice mogu imati zbog iskazivanja svog mišljenja javno. Kada je riječ o studentima, svi ispitani su rekli da nikada nisu čuli za sindikat.

Postavlja se međutim pitanje kako opstati na sindikalnoj sceni koja je sve samo ne legitimna platforma za zastupanje interesa radnika.

panje interesa radnika. Kako biti dobar sindikat toliko da vaše aktivnosti budu iznad svih onih loših poteza koje naprave drugi? I u konačnici može li sva naša transparentnost, iskrenost i borbenost biti dovoljna da nas izdvoji iz lage koju je sindikalni pokret na sebe nabacio u posljednjih 8 godina mandata Bajramovića, Šatorovića, Avdagića i ostalih?

Može i ovako! Jedan od komentara zahvalne članice STBIH

Ovo je jedno od ključnih pitanja koje će raspravljati delegati na 6. Kongresu STBIH. Ovo je ujedno i najveći izazov koji sebi postavlja STBIH za naredni mandatni period. U isti ulazimo sa novom strategijom i novom misijom i vizijom. Također smo se naoružali strpljenjem i ojačali svoje komunikacijske kanale te učvrstili veze sa članstvom širom BiH putem naše regionalne strukture. Šteta koja je dosada učinjena ideji sindikalizma i njegovim vrijednostima je ipak najveće breme koje moramo ponijeti u narednom periodu. I koliko god se dosada trudili da pokažemo da nemamo s tim nikakve veze, da nismo sudiionici tog sramnog urušavanja sindikata u BiH, da smo svoje i organizacijske i ljudske maksimume uložili kako bi upravo suprotno opravdali povjerenje radnika, posljedice tuđih grešaka i nedefinisane strategije itekako već osjetimo na terenu.

SLAVIMO 20 GODINA OD
POČETKA HK PROJEKTA U BIH:

HK projekat u BiH – osvrt na početak projekta od 1996.

Prijašnja internacionalna organizacija kojoj pripada i HK, FIET, je učestvovala u evropskoj sindikalnoj delegaciji koja je boravila u BiH u oktobru 1996. godine. U ime FIET-a bila su tri predstavnika i to Jan Fürstenborg (Finska), Kent Petterson (Švedska) i Sture Arntzen (Norveška). Tokom ove posjete, oni su donijeli odluku da bi trebalo raditi na uspostavljanju jednog zajedničkog projekta sa Sindikatom trgovine (STBIH) u BiH.

Projekat je počeo kao FIET-projekat i Sture Arntzen (HK Norveška) izabran je kao voda projektne organizacije. Od samog početka u projektu su učestvovali HK Norveška, Handels Švedska, HK Danska, PAM Finska te sindikati iz Njemačke, Grčke i Italije.

Cilj je bio pomoći u izgradnji slobodnog i nezavisnog sindikalnog pokreta s naglaskom na sektor usluga kao važnim sektorom u procesu obnove i privatizacije. Dogovoren je da se projekat fokusira na mlade i žene.

Već u januaru 1997. godine održana je prva konferencija sindikalnih učesnika. Među učesnicima su bili predstavnici iz Hrvatske, BiH, Slovenije, Crne Gore i Makedonije. Na konferenciji nije bilo učesnika iz Srbije i RS-a. Konferencija je organizirana u Zagrebu, a važne teme koje su bile na dnevnom redu su "put naprijed", "proces privatizacije", "organizovanje članstva", "organizaciona pitanja" i "ekonomije".

U isto vrijeme nastojalo se uspostaviti i administraciju projekta. Pored predsjednika sindikata koji je bio zaposlen na puno radno vrijeme, angažovan je i projektni asistent. Na ovo mjesto je angažovana Mersiha Beširović 1997. godine.

Projekat je u prvim godinama organizovao niz okruglih stolova vezanih za proces privatizacije i organizacije. Također je uspostavljena saradnja sa "Švicarskom kućom" u Mostaru, na projektu izgradnje učionica za obuku na računарима. Uz pomoć LO Norveška, nekoliko kompanija u Norveškoj i norveške vojske uspjeli smo u ovom projektu. Uz pomoć vojske kompjuterska oprema je isporučena u BiH a Norveška narodna pomoć NPA je preuzeila sve

Autor:
Sture Arntzen, bivši
predsjednik HK Norveška

**Handel og Kontor
i Norge**

Cilj je bio pomoći u izgradnji slobodnog i nezavisnog sindikalnog pokreta s naglaskom na sektor usluga kao važnim sektorom u procesu obnove i privatizacije. Dogovoreno je da se projekat fokusira na mlade i žene.

administrativne poslove. Uspostavljena je i saradnja sa Norveškom narodnom pomoći u BiH i Norveškom ambasadom u Sarajevu.

U prvim godinama, projekat je dobio finansijsku podršku od NORAD-a i Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške. Podršku projektu pružio je i Nordijski Komitet za trgovinu.

U saradnji sa Sindikatom usluga Mađarske i Njemačkim VERDI-jem organizovana je i konferencija žena u Mađarskoj. Učesnice ove konferencije bile su žene iz svih etničkih grupa. To je doprinijelo uspostavljanju jake mreže (za) žena.

U suradnji sa grčkim sindikatom finansija održana je konferencija mladih u Solunu u Grčkoj. Učesnici su bili mladi iz cijele zemlje i svih nacionalnosti, i to je predstavljalo osnivanje mreže mladih.

Ovo je evoluirao u formiranje posebnih sekcija mladih u sindikatu. Danas grupe mladih djeluju u svim regijama i imaju veliki broj aktivnosti ali i veliku podršku.

1998. godine rodila se ideja o sponzoriranju dvije ekipe dječaka iz Mostara i njihovom učešću na Kupu Norveške. Već iste godine su jedan tim Veleža (istočni Mostar) i jedan tim Zrinjskog (Zapadni Mostar) otputovali u Norvešku kako bi učestvovali na Kupu. Održan je kamp za obuku i dva turnira u Tønsberg i Geilo a podršku i pomoć su pružile kompanije Adelsten, Gan Grafisk, Coop i Highland Hotel Geilo. Ovaj događaj je bio izuzetno medijski potkriven, kako u Norveškoj tako i u Bosni i Hercegovini. "Oni su putovali u Norvešku kao dječaci a kući se vratili kao gradani svijeta", pisalo je novinama u BiH.

Na Kongresu HK 2000. godine, učestvovali su i gosti iz Bosne i Hercegovine, Bošnjak, Srbin i Hrvat. Ovo je pokazalo da će HK predanost izgradnji multietničkog sindikata rezultirati uspjehom. Od 2000-tih do danas organizovane su obuke sindikalnih povje-

renika kao i veliki broj aktivnosti mladih. Broj članova je u stalnom porastu a predstavnici sindikata su obučeni. Veoma dobre aktivnosti mladih održavaju se u svim regijama a ženska mreža STBIH ima i svoju redovnu godišnju konferenciju.

Međutim visoka nezaposlenost, izazovi su brojni i veliki. Nasilje i uznemiravanje na radnom mjestu, siva ekonomije i korupcija su problemi sa kojima se ljudi u BiH susreću svakodnevno i s kojima se moraju boriti. Stoga je neophodno osigurati veliku podršku kako bi ovaj projekat uspio do kraja. t Centralna organizacija koordinira sve aktivnosti koje HK finansira.

Kroz ovih 20 godina ovo je bila jako dobra saradnja, sa jako dobrim rezultatima.

Sa svoje strane želim puno sreće za jubilej STBIH i radujem se nastavku dobre saradnje.

Od 2015. predstavnici HK su se složili da podjele odgovornosti u projektu, tako da svaka HK-regija ima "odgovornost" za određeno područje u Bosni i Hercegovini.

PREDSTAVLJAMO:

Nova strategija i novi vizuelni identitet STBIH

Autor:
Alma Bajramović Zukić,
potpredsjednica STBIH

U sklopu priprema za 6. Kongres STBIH je započeo projekat izrade nove vizije i misije za novi period do 2025. godine. U ovaj projekat aktivno su bili uključeni svi članovi GO STBIH a projekat je vodila Alma Bajramović Zukić. U toku ovog procesa provedena je detaljna analiza na terenu i to u svih 5 STBIH regija ali i generalno među radnicima putem društvenih mreža. Na osnovu saznanja urađen je nacrt koji je nakon toga komuniciran u STBIH regijama te nakon obavljenih konsultacija je napravljen i konačan prijedlog koji kao takav ide na usvajanje pred delegate 6. Kongresa.

U kreiranju vrijednosti, STBIH je krenuo od svog dosadašnjeg rada. Analizirajući svoje djelovanje proteklih 20 godina naišli smo na ključne momente koji su pokriće da STBIH zaista djeluje u skladu sa odabranim vrijednostima te da je strategija za naredni period odlična prilika za njihovo predstavljanje i dalje razvijanje. Važnost prepoznavanja vrijednosti, odnosno definisanje u šta STBIH vjeruje je višestruka, jer su zapravo one način na koji uspješno realiziramo naše svakodnevne borbe i postižemo zacrtane ciljeve.

„Stvaranje jedinstvenog i snažnog sindikata u djelatnosti trgovine i usluga, koji će svojim autoritetom, prepoznatljivošću i brojnošću omogućiti članovima visoku razinu zaštite njihovih prava i biti legitiman i dostojan predstavnik u zastupanju njihovih interesa.“

Ovo je prijedlog nove VIZIJE STBIH za period 2017-2025.

Dostojanstven rad je pravo svakog pojedinca koji je uposlenik javnog ili privatnog preduzeća, odnosno dostojanstven rad je osnova koja omogućava ekonomski, socijalni i psihološki razvoj društva u pravcu koje društvo želi da ostvari. Rad, odnosno motivisan radnik je osnovni pokretač socio-ekonomskog razvoja, stoga borba za dostojanstven rad u svim sektorima predstavlja stalno investiranje u društveni napredak i blagostanje, posebno ako se govori o najdinamičnijem sektoru, a to je sektor trgovine i usluga. U cilju kreiranja i postizanja nove strategije, a prateći mjere i smjernice država koje su postigle, i svakodnevno se bore sačuvati, dostojanstvo u radu, potrebno je kontinuirano raditi na kreiranju i održavanju sistema koji svim regijama STBIH na području cijele BiH pruža jednaku i adekvatnu zaštitu, brigu i pažnju.

Imajući u vidu da je radno sposobno stanovništvo, odnosno da su zaposleni u realnom sektoru pokretači ekonomskog razvoja, time bi oni trebali biti prioritet za državu, a za uzvrat država kroz svoje organe, procese i procedure radnicima iz ovog sektora bi bila dužna osigurati zajedno sa sindikatom i poslodavcem dostojanstven rad.

Dopuna i izmjena ranije Strategije STBIH je obavezna jer u odnosu na raniji period uslovi za život u BiH su postali još složeniji kako ekonomski, tako i socijalno i politički. U odnosu na nove trendove u bh. društву, sa fokusom na promjene u sektoru trgovine i usluga, programom aktivnosti i djelovanja postoji da se utvrđuju okvirna pitanja i aktivnosti koja su najznačajnija za ostvarivanje prava i interesa zaposlenih u sektoru trgovine i usluga. Ovisno od ukupnog ambijenta i uslova, sami ciljevi i aktivnosti za njihovo postizanje će se dopunjavati ovisno o važnosti i potrebe da se najefikasnije sindikalno odgovori na probleme i razrješenje odre-

*Dostojanstven
rad je osnova
koja omogućava
ekonomski,
socijalni i
psihološki razvoj
društva u pravcu
koje društvo želi
da ostvari*

***Strateški pravci
su prvenstveno
fokusirani na
promociju
dostojanstvenog
rada i zaštitu
radničkih prava u
sektoru trgovine
i uslužnih
djelatnosti***

denog pitanja. To podrazumijeva da se prilagođavaju i metode i načini sindikalnog djelovanja s ciljem da se u realnom vremenu postignu što bolji rezultati.

Strateški pravci su prvenstveno fokusirani na promociju dostojanstvenog rada i zaštitu radničkih prava u sektoru trgovine i uslužnih djelatnosti, te izgradnju i borbu da STBIH bude legitimni predstavnik radnika iz ovog sektora.

Dio strategije je usmjeren i na organizaciju aktivnosti kroz naše dvije sekcije: Sekcija mladih i Sekcija žena, gdje kroz posebne i inovativne projekte na lokalnom nivou sa posebnom pažnjom i brigom nastojimo osigurati povoljnije okruženje za osnaživanje i razvoj mladih i žena.

Problemi siromaštva, nezaposlenosti, obrazovanja i aktuelne političke situacije u BiH, radnicima u realnom sektoru neomogućavaju jednak prava i mogućnosti pa smo i u svom daljem radu odlučili ostati pri istoj organizaciji - prema regijama, koje su se u dosadašnjem radu pokazali kao uspješan model organizovanja koji daje rezultate. U cilju uspješnijeg djelovanja, svaka regija će na lokalnom nivou kreirati i predlagati individualne aktivnosti i ciljeve, koji će se pratiti i po potrebi prilagođavati i primjenjivati i na drugim regijama.

Strategija igra važnu ulogu u poboljšanju prava i sloboda, te je usmjerena prema osiguranju jednakog pristupa pravdi, poboljšanju standarda rada u sektoru trgovine i usluga. Provedba ove strategije pomoći će da svaka regija prikaže napredak koji je ostvaren spram cilja koji smo definisali, to jest poboljšanja i promovisanja dostojanstvenog rada u sektoru koji predstavlja STBIH.

**Ova Strategija se temelji na četiri
ključne komponente rada STBIH
u zajednici:**

1. lokalni pristup u radu: STBIH će svoj posao obavljati odgovorno i sa punom odgovornošću za svoje postupke na lokalnom nivou, prilagođavajući se uslovima na terenu i rješavajući probleme sa kojima se suočavaju članovi STBIH, uz njihovo (članovo) aktivno učeće, dobrovoljan pristup i angažman. Ova komponenta za STBIH znači biti svakodnevno prisutan u lokalnoj zajednici, svakodnevno komunicirati i raditi sa svim članovima i potencijalnim članovima, a kroz projektne aktivnosti i ponudu STBIH će povećati povjerenje i dovesti do novih članova iz čega proizilazi i snažnija lokalna zajednica u cijelini.

2. preventivni pristup u radu: STBIH mora biti u stanju da na adekvatan način odgovori na potrebe i zahtjeve članova, prije svega zagovarajući njihove interese sa ključnim donosiocima odluka, a to je vlast i poslodavac. Jedan od ciljeva rada STBIH je da vrši preventiju zaštite prava radnika i eliminiše faktore koji onemogućuju dostojanstven rad, što znači da rad STBIH treba biti proaktiv, a ne samo baviti se problemom koji je nastao. Ovu komponentu STBIH postiže kroz sposobno i predano rukovodstvo koje na lokalnom nivou uočava, analizira i sprječava nastanak problema, tako što nastoji ukloniti i prevenirati uzroke koji dovode do kršenja radničkih prava. Kao funkcionalan alat u svom preventivnom djelovanju STBIH je prepoznao potencijal mladih i žena, koji su ujedno i najugroženije kategorije društva u BiH, te u cilju da preventivno djeluju formirao Sekciju mladih i Sekciju žena koje direktno kroz preventivan i projektni pristup nizom samostalno osmišljenih aktivnosti formiraju bolje bh. društvo koje je svjesno svih svojih prava i mogućnosti.

**1.
lokalni
pristup u
radu**

**2.
preventivni
pristup u
radu**

3. ciljani pristup u radu

4. partnerski pristup u radu

3. ciljani pristup u radu: sve aktivnosti trebaju se temeljiti na pouzdanim izvorima informacija i analizi. Na osnovu ovih informacija, STBIH se može koncentrisati na uzroke određene pojave ili nastalog problema, te samim tim krenuti u provođenje preventivnih mjera, a ne samo reagovati na simptome.

4. partnerski pristup u radu: STBIH predstavnici, članovi, poslodavci, vlast i zajednica moraju zajedno raditi na tome da identifikuju probleme, poredaju ih po prioritetima i rješavaju ih tako što se pored posljedica bave i uzrocima problema. Bez takvog partnerskog pristupa, STBIH djeluje u izolaciji i može samo reagovati na probleme nakon što se oni dogode. U svom radu STBIH zagovara partnerski pristup sa svim interesnim grupama, ali u prvi plan stavlja interese i prava radnika koje će legitimno braniti i omogućiti koristeći se svim dozvoljenim sredstvima.

Misija STBIH opisuje vrijednosti kojima se STBIH vodi, kroz nju smo opisali naše aspiracije i razloge postojanja. Uspostavljena misija STBIH je temelj za izvođenje ciljeva i planova. U kreiranju misije STBIH, kao i svih ostalih ciljeva, zajednički sa našim članovima po principu BOTTOM UP pristupa definisali smo tri značajna elementa:

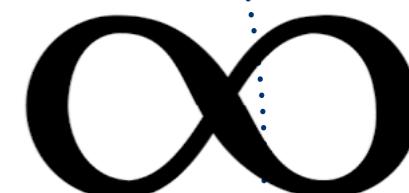
- SVRHA STBIH – Zbog čega postoji STBIH?
- VRIJEDNOST – U šta STBIH vjeruje?
- STRATEGIJA STBIH

Novi prijedlog MISIJE STBIH za period 2017-2025:

„Sindikat trgovine i uslužnih djelatnosti BIH predstavlja i zastupa radnike u najdinamičnijem i najprogressivnijem sektoru, te u skladu s tim i definiše svoj osnovni cilj, a to je osiguranje rada dostojnog čovjeka u sektoru trgovine i usluga u BIH. U ostvarenju svoje misije STBIH se opredijelio za rad zasnovan na povjerenju članova i zajednice, transparentan i otvoren pristup.“

Na Kongresu će biti predložen i novi vizuelni identitet STBIH koji u sebi sadrže kako dijelove same Strategije ali isto tako i odgovor na neke od velikih izazova koje sebi postavlja STBIH za naredni mandatni period.

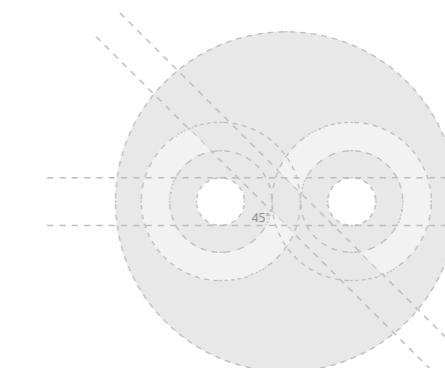
Znak se sastoji od pet elemenata. Na kružnoj formi su u vizuelni odnos stavljeni četiri oblika koji imaju višeslojnu simboliku. Oni predstavljaju interakciju između kupaca i trgovaca na kasi, također predstavljaju pružanje ruke jednog trgovca drugom i simboliziraju solidarnost i jedinstvo sindikalne organizacije STBIH. Oblik predstavlja i slovo S - sindikat i solidarnost. Kružna forma

je zadržana iz prethodnog rješenja znaka, kako bi se zadržao kontinuitet i percepcija koja je izgrađena u proteklih 20 godina. Plava boja podlage je tamnija i jačeg intenziteta u odnosu na prethodno rješenje. Zadržana je plava boja, ali je približena bojama državne zastave BiH i na taj način simbolički odražava zastupljenost i djelovanje STBIH na tlu cijele države. Uz plavu koristi se i rumeno žuta boja, te bijela. Knjiga grafičkih standarda služi kao orijentir budućoj izgradnji identiteta STBIH, kako bi se održao kontinuitet i prepoznatljivost.

Također je napravljen prijedlog znaka sa ekstenzijama za STBIH grupe Žene i Mladi kao i poseban jubilarni znak povodom obilježavanja 20 godina od reanimiranja rada STBIH.

Nadamo se da će delegati na Kongresu podržati ovaj prijedlog i da će njegovim usvajanjem početi novi period jačanja i razvoja STBIH.

Riječ člana

MIRNES BALIHODŽIĆ, 1979 KONZUM MOSTAR

Ono šta očekujem od Sindikata je upravo ovo šta se meni desilo, da se bore za mene, odnosno za radnika.

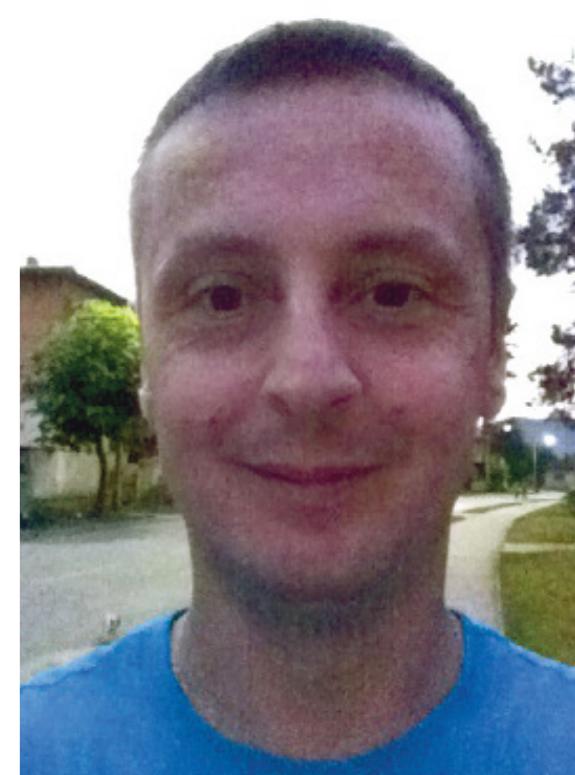
„STBIH je sindikat koji se bori za radnika, za svakog ponaosob, daje nadu radniku u bolje sutra. Ono šta očekujem od Sindikata je upravo ovo šta se meni desilo, da se bore za mene, odnosno za radnika. Ne mogu reći da imam neka velika očekivanja, obzirom na situaciju i u kompaniji i u državi općenito i tu treba biti realan, ali očekujem evo ovako nešto, kao što se meni desilo, da ljudi pokušaju pomoći, da se trude, a STBIH se trudi. STBIH se trudi pružiti pravovremenu informaciju, kakva god ona bila, bez nagadanja i „rekla – kazala“. I već je to jako pozitivna stvar i to je jedna od stvari koei očekujem od sindikata, pravovremena i tačna informacija. STBIH učestvuje u pregovorima i u cijelom procesu, što nama kao radnicima daje nadu da smo koliko toliko zaštićeni i informirani. Moje očekivanje je da ostane ovakav, borben i transparentan i na strani malog čovjeka i radnika.“

(Intervju obavljen sa našim dugogodišnjim članom, koji je prevarom kratki period bio i član drugog, „žutog sindikata“, da bi se baš tada, u odlučujućem momentu njegovog rada u Konzumu i desio problem. Problem koji se desio Mirnesu je neosnovano i bezrazložno premještanje u drugu radnju (Jablanica) koja je udaljena od mesta prebivališta (Mostar) nekih 50-ak kilometara. Mirnesov premještaj nije bio potkrepljen nikakvim papirom o premještanju, niti je svakodnevna vožnja prema udaljenoj trgovini bila refundirana, te se on tada obraća Sindikatu, Devleti i Fikretu. Ustanovljeno da on u tom momentu nije bio član našeg Sindikata, ali mu svejedno nije odbijena pomoć, iako mu se savjetovalo da se vrati kod nas. Nakon mjesec i nešto dana borbe, Mirnes je vraćen u Mostar u trgovinu u kojoj i danas zadovoljno radi, u poslovnicu nroj 129.)

IBRAHIM SMAJLAGIĆ, 1980 KONZUM MAGLAJ

„Zovem se Ibrahim Smajlagić. Od sindikata očekujem podršku u zaštiti radničkih prava, zastupanju radnika u pregovorima sa poslodavcem i posebno u organizovanom djelovanju po svim pitanjima koja su značajna za radnike u ovom sektoru.

Živio sindikat!“

2014. godine kada smo se moja porodica i ja našli u teškoj situaciji koja je bila uzrokovana poplavama u Maglaju, Sindikat trgovine mi je među prvima priskočio u pomoć, financijskim sredstvima pomogao da ublažim tragediju koju smo doživjeli.

Riječ člana

PREDSTAVLJAMO:

JU Srednja poslovno-komercijalna i trgovacka škola Sarajevo

Trgovačka škola je počela sa radom 1953. godine u barakama na Kovačima, u Halilbašića ulici, i preselila je u novu, za to vrijeme modernu, školu na Mejtašu 1957. godine gdje i danas radi. Nastavu u ovoj školi nije prekidana ni u najtežim danima 1992-1995. organizujući se po punktovima od Baščaršije do Otoke.

Misija ove škole je da svojim kvalitetnim odgojem i obrazovanjem omogući sticanje opšteobrazovnih i stručnih znanja koja su neophodna za lični razvoj svakog učenika a vizija škole je škola koja će biti prepoznatljiva po kvalitetnom obrazovanju i kao sredina u kojoj vladaju tolerancija, odgovornost i saradnja. Škola danas broji oko 290 učenika.

U novu školsku godinu škola ulazi sa realizacijom pet obrazovna programa:

- Poslovno-pravni tehničar / četverogodišnje obrazovanje/
- Komercijalni tehničar / četverogodišnje obrazovanje/
- Aranžer / VISUAL MERCHANDISER/ četverogodišnje obrazovanje/
- Poslovni sekretar / trogodišnje obrazovanje/
- Trgovac / trogodišnje obrazovanje/

POSLOVNO-PRAVNI TEHNIČAR (IV-stepen)

Poslovno-pravni tehničari su kancelarijski službenici koji rade administrativne poslove. U većini slučajeva to je kombinacija komunikacije s ljudima i obrade dokumenata. Obično rade u stručnim organima uprave i lokalne samouprave. Posjeduje znanja iz preduzetništva, menadžmenta, korespondencije, knjigovodstva, finansija i bankarstva. Predstavljaju preduzeće ili ustanovu i doprinose boljem poslovnom uspjehu. Oni koji žele napredovati nastavljaju školovanje na pravnom fakultetu ili drugim fakultetima društvenih nauka. Praktična nastava odvija se u savremeno opremljenim multimedijalnim kabinetima.

KOMERCIJALNI TEHNIČAR (IV-stepen)

Trgovački tehničari-komercijalisti poslije završene škole obično se zapošljavaju u trgovackim/privrednim preuzećima gdje obavljaju komercijalne poslove nabavke, prodaje, promocije, menadžmenta, istraživanja tržišta, knjigovodstveno prate poslovanje trgovackog preduzeća, izrađuju kalkulacije cijena, te primjenjuju stečena znanja iz oblasti informacione tehnologije i korištenja baze podataka. Često putuju i posjećuju postojeće i nove kupce i dobavljače. Oni koji žele napredovati nastavljaju školovanje na ekonomskom i drugim srodnim fakultetima. Praktična nastava se održava u savremeno opremljenim kabinetima.

Aranžer / VISUAL MERCHANDISER (IV-stepen)

Za Zanimanje ARANŽER se danas koristi engleski naziv Vizual merchandiser što znači - onaj koji vizualnim tehnikama unapređuje prodaju. Aranžer / Vizual merchandiser je stručnjak za osmišljavanje načina da se izložena roba dopadne kupcu. On je zadužen za kompletan "look" trgovine, uređuje izloge na kreativan i privlačan način i pravi raspored robe u trgovackom objektu kako bi postigao određeni estetski efekat koji će unaprijediti prodaju. Ukoliko radi pri velikim trgovinskim lancima, moguća su periodična putovanja radi aranžiranja izloga. Tokom obrazova-

**LO Nedre
Romerike i FLT,
Norveška podržali
su prijedlog STBIH
za aktivno učešće
u projektima
podrške
Trgovackoj školi
Sarajevo**

Detalj sa jednog od projekata

nja aranžer stiče znanje iz dva područja: ekonomije i umjetnosti tako da mu se po završetku školovanja otvara više mogućnosti pri odabiru fakulteta.

NASTAVNI PLAN tt TRGOVAC (III-stepon)

Trgovci su zaposleni na svim mjestima gdje se prodaje roba. Trgovac nastoji prije svega zainteresirati kupca za proizvode koje prodaje. Osim što poslužuju kupce trgovci preuzimaju, pregledavaju i razvrstavaju robu, samostalno izrađuju kalkulacije cijena, bave se blagajničkim poslovima, inventarisanjem, skladištenjem i transportom robe, stiču vještine iz oblasti informatike i korištenja MS Office aplikacija .

STBIH već duži niz godina sarađuje sa profesorima i učenicima ove škole. Vraćanje dostojanstva profesiji kao i želja da ova škola bude prvi izbor učenika nakon završetka osnovnog ob-

Mersiha Beširović, STBIH i Kanita Kulo,
Trgovačka škola Sarajevo

**Vraćanje
dostojanstva
profesiji kao i želja
da ova škola bude
prvi izbor učenika
nakon završetka
osnovnog
obrazovanja a
ne alternativno
rješenje kada se
ne uspiju upisati u
željenu gimnaziju
je zajednički cilj i
Trgovačke škole i
STBIH**

razovanja a ne alternativno rješenje kada se ne uspiju upisati u željenu gimnaziju je zajednički cilj i Trgovačke škole i STBIH. U tom cilju dosada je implementiran veliki broj zajedničkih projekata obilježavanja Dana škole koje je već par dana 29. april STBIH Dan trgovaca, ali i pomoći u štampanju školskih novina, nabavka materijala i slično. Već dvije godine STBIH je preko svog bratskog sindikata HK i Norge uspio osigurati podršku dvije velike sindikalne organizacije, LO Nedre Romerike i FLT Norveška. Projekti Noć aranžiranja te promotivne aktivnosti škole postale su dodirna tačka i osnova saradnje ove škole i LO Nedre Romerike dok je sindikat FLT obezbjedio opremanje multimedijalne sale za potrebe učenika.

Dosada je preko STBIH i naših partnera iz Norveške u školu uloženo više od 50 000 KM. Saradnja sa ovom škole nastaviće se i u narednom periodu.

IZDVAJAMO IZ NAŠIH AKTIVNOSTI:

Solidarnost na djelu

Autor: Slađan Tomić
Intervju rađeni u Žepču,
Mostaru i Tuzli sa članicama i
članom STBIH

Već dvadeset godina Sindikat trgovine i uslužnih djelatnosti uspijeva nezavisno, apolitično i etički pomagati svom članstvu. Na putu ka istini i ostvarivanju prava radnika, kao i njihovog dostojanstva, često se susrećemo sa blokiranjima i napadima na naš rad. U zemlji u kojoj su etničke podjele propisane zakonom, u zemlji sa 13 premijera, tri predsjednika, dva entiteta i 10 kantona, mi smo jedina sindikalna organizacija na nivou BiH. Jedinstvo je ono što nas čini jakim. Da smo spremni okrenuti se modernim i funkcionalnim metodama u postupcima traganja za najboljim rješenjima za radnike govor i činjenica da smo sindikat sa najmlađim kadrom u zemlji.

Taj kadar spremam je odgovoriti svim izazovima. Izazova ima uvijek, neke je teško riješiti, a neki su samo pitanje tehničke prirode. Ipak, sa najvećom empatijom i požrtvovanosti rješavamo probleme naših članova, bilo da su to profesionalni ili neki drugi, životni, problemi.

Safija Fejzić je tri decenije provela radeći kao trgovac. Kao jedan od najstarijih i najiskusnijih randika zaposlila se u novootvorenu trgovinu. Novo radno mjesto joj se činilo odlično, isto koliko i međuljudski odnosi. Međutim, primjetila je da radnici trpe mobing šefice, čije ime nećemo navoditi.

Neki su dobijali, neki zbog stresa i maltretiranja sami dali otakz. Mnogi su bili premještani u druge radnje. Dijelila je ljude na podobne i nepodobne. Podobni su za nju bili neradnici, a nepodobni su bili vrijedni ljudi koji su doprinosili firmi, započinje Safija svoju priču.

Kao sindikalni povjerenik STBIH-a pokušala je zaštiti radnike. Razgovor sa šeficom prošao je bez reakcija.

Nakon par dana me, skupa s kolegom, pozvala u kancelariju. Ušla sam, počela je histrično skakati i verbalno me napadati. Udarala me je po grudnom košu, glavi, vrištala sam. Htjela sam izaći, ali je kolega držao vrata. Mušterije su slušale i pitale šta se dešava.

Safija je uspjela pobjeći iz kancelarije i uz pomoć kolega je stigla u hitnu pomoć. Zbog izuzetno povиšenog pritiska primila je dvije injekcije, a doktor joj je saopštilo da neće moći ići na posao duže vrijeme i da slučaj mora prijaviti policiji. Prije policije, obratila se STBIH-u. Sindikat je odmah obavio razgovor sa menadžmentom firme koji je obećao riješiti problem, ali nije.

Bila sam jako loše, ležala sam tri mjeseca kod psihijatra. Dobiла sam i napad asme od stresa.

Sindikat nije odustao od prava radnika, pa su borbu nastavili na sudu i dobili. Njena šefica dobila je dva mjeseca zatvorske kazne i godinu uslovno. U međuvremenu je natjerala većinu radnika da pređu u PPDIVUT, u suprotnom su bili premještani na druga radna mjesta i u druge radnje. Safija je tri mjeseca ležala na klinici za mentalne bolesti. Nakon dvije godine od fizičkog napada Safija je počela raditi. Ipak, posljedice i danas osjeća: 2. stepen invalidnosti, depresivni poremećaj, bron-

Koleginica joj je prijetila, a svaki dan joj je donosila robu koja je bila kvarljiva, dovodeći je u inventurni minus.

Taj inventurni minus plaćamo mi radnici, priča Danijela.

hitis, astma i povišen pritisak. Kaže, kako je za izlazak iz stanja u kojem se našla zahvalna STBIH, te kolegama koji su odbili lažno svjedočiti.

STBIH se našao u pomoći i **Danijeli Gušić**, radnici u velikom trgovačkom lancu, čije su nevolje počele kada se učlanila u naš Sindikat. Njena koleginica, inače regionalna zastupnica PPDIVUT-a, je pokušala ubijediti da prede u taj sindikat. Prvo je počela sa obećanjima o većoj plati, pravima, manjem radnom vremenu. Uvidjevši da se radi o laži Danijela je sve to odbila. Tada su i počele njene nevolje. Koleginica joj je prijelila, a svaki dan joj je donosila robu koja je bila kvarljiva, dovodeći je u inventurni minus.

Taj inventurni minus plaćamo mi radnici, priča Danijela.

Tražila je pomoć šefice, ali nijoj interesni radnika nisu bili prioritet. Danijela je bila jedina radnica koja nije imala ugovor o stalnom zaposlenju, što je otežavalo njen položaj u borbi za svoja prava.

Nažalost nisam naišla na njenu poršku. Šefica je rekla da ne brinem oko inventurnog minusa, da to nije moj posao. Uprkos tome, šefica je u izvještaju navela da nisam marila za minus, kaže Danijela.

Uskoro joj se saopšteno da joj ugovor više neće biti produžen. Hitnom rekacijom STBIH-a, dobila je poziv na posao. No, ne želeći biti dio aparata koji ne

mari za radnička prava, te zastupa interese paralelnih centara moći, odlučila je dati otkaz. Ubrzo je našla novi posao, a sve to bilo bi, kaže, nemoguće bez moralne i pravne podrške Sindikata. Za svoju borbu i istragnost Danijela je odlikovana titулom STBIH heroine.

Nisu samo nelojalni, neetički i korumpirani poslodavci jedini problemi sa kojima se Sindikat suočava. Naši članovi su dijelom naše porodice, pa je naša obaveza brinuti o njima i kada se to od nas ne očekuje. Kada su poplave 2014. pogodile Bosnu i Hercegovinu, milion građana je raseljeno. Više od 42.000 ljudi je, nakon pojave više od 1.600 klizišta, moralo napustiti svoje domove. Novoizgrađena kuća sina člana STBIH-a, **Rade Đurića**, do temelja je uništena, pa je do pronalska novog doma morao boraviti u školi u Tuzli. U istim prostorijama boravio je i Rade Đurić.

I moja kuća je ugrožena. Prikidana mi je vodovodna mreža, pomoćni objekat, šupa. Tih dana bilo je strašno. Nisam smio boraviti u kući. I ja sam bio u školi, prisjeća se Rade.

Nije bio priključen na gradski vodovod, već je imao sopstveni, koji je uništen. Pitku vodu nema ni danas. Svakodnevno se suočava sa tim problemom. Prva pomoć koju je dobio bila je od članova Sindikata, bila je to finansijska podrška. Drugi put pomoć je donirao norveš-

ki sindikat Handel og Kontor i Norge. Pomoć mu je poslužila za hitne intervencije da bi zau stavio dalje propadanje kuće.

Uradio sam potporni zid, koji sam samim tim ojačao. Takođe, iskopao sam i finalizirao drenažne kanale. Na ovaj način, s obzirom da se radi o podzemnom drenažnom kanalu, spriječio sam površinske vode da dolaze do kuće. Zaista sam zahvalan Sindikatu na pomoći, priča Rade, žaleći što mu sem Sindikata trgovine i uslužnih djelatnosti i partnerskog sindikata niko nije pomogao.

Rade je jedan od 267 članova Sindikata trgovine i uslužnih djelatnosti koji je dobio pomoć. Članovi i volonteri Sindikata su svoju misiju počeli na početku prirodne katastrofe i uz svoje su članstvo ostali do

kraja. Ukupno 70.000 maraka Sindikat je utrošio na finansijsku pomoć, kao i pomoć u vidu sanitarnih, medicinskih i prehrambenih proizvoda. Koliku god želju imali omogućiti svakom radniku jednak prava i ravnopravan položaj, naša misija ne bi bila moguća bez pomoći bratskog sindikata Handel og Kontor i Norge. Njihova pomoć ne sastoji se samo u novcu, sadržana je u razmjeni iskustava, znanja i najboljoj praksi. Dvadeset godina rada, uspješnog rada, Sindikata je iza nas.

Bez našeg djelovanja hiljade ljudi bilo bi žrtve lošeg poslovanja i neprofesionalnog odnosa prema radnicima. Nismo se umorili, naša misija se nastavlja.

Rade je jedan od 267 članova Sindikata trgovine i uslužnih djelatnosti koji je dobio pomoć. Članovi i volonteri Sindikata su svoju misiju počeli na početku prirodne katastrofe i uz svoje su članstvo ostali do kraja

Ima li napretka u zaštiti radnika od kršenja prava u sektoru trgovine i usluga u BiH

I pored svih problema sa kojima se suočavamo u svom svakodnevnom radu, STBIH se uz pomoć i podršku svojih partnera u projektu OPIC „Zajedno za jače civilno društvo i bolje usluge sindikata“ pokušava izboriti sa anarhijom na tržištu rada

Sektor trgovine i usluga u BiH je sektor koji od 1997. godine nosi „epitet“ sektora u kojem vlada anarhija, u kojem se masovno krše radnička prava i u kojem je organizovanje radnika u sindikat na jako malom nivou. Ovo je sektor u kojem kao ni u jednom drugom nelojalna konkurenca među sindikatima dodatno onemogućava STBIH da se posveti najvažnijem od svih zadaća sindikata – zaštiti svog članstva. I pored svih problema sa kojima se suočavamo u svom svakodnevnom radu, STBIH se uz pomoć i podršku svojih partnera u projektu OPIC „Zajedno za jače civilno društvo i bolje usluge sindikata“ pokušava izboriti sa anarhijom na tržištu rada u ovom sektoru te biti od koristi kako članovima STBIH tako i svim drugima koji zatraže pomoć od vrijednih i vrlo aktivnih članova i članica STBIH Para Pravne mreže. Upravo je ova grupa povjereni-

ka i članova STBIH, koja je zaštitu radničkih prava preuzeila kao svoj primarni zadatak pokazala kako malih ali izuzetno značajnih pomaka na bolje ime. Projekat koji se provodi od 2012. a koji predstavlja pružanje prve pomoći radnicima na njihovim radnim mjestima vrlo je inovativan i održiv model pružanja pravne pomoći kao osnovne usluge sindikata. Saradnja sa NVO Vaša prava BiH u ovom projektu je od izuzetne važnosti jer upravo eksperti iz ove organizacije svakodnevno savjetuju i pomažu članice ove STBIH mreže te kada je potrebno i preuzimaju konkretne slučajeva na dalje postupanje.

Rezultati ovog projekta pokazuju koliko je ova usluga bitna radnicima u BiH danas ali i kako upravo ti mali svakodnevni uspjesi u zaštiti prava vraćaju povjerenje radnika u sindikat.

STBIH slučajevi u 2016. Pregled stanja

320 slučajeva	<p>Od tog broja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 193 su žene, 114 muškaraca i 11 grupa radnika • 132 slučaja su iz sektora trgovine i usluga ali 16 administratora i 3 sekretara iz javnog sektora, 4 farmaceuta, 1 rudar, 9 zaštitara te čak 16 zaposlenika u školama. <p>Opaska: STBIH prepoznat kao pomoć i podrška</p>
Vrsta problema	<p>Ključni problem kojima se bavio STBIH:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 99 slučajeva mobinga • 92 slučaja neplaćenog prekovremenog rada • 38 slučaja rada na crno • 37 slučaja vezano za uslove rada • 34 slučaja nemogućnosti korištenja slobodnih dana
O Mobingu	<p>Kada je riječ o mobingu, evidentan je napredak u odnosu na prethodne godine</p> <ul style="list-style-type: none"> • U 2015. bilo je 27,5% slučajeva mobinga a u 2016. taj procenat je 19% • 48% radnika i radnica sada ima neki trag o mobingu koji su doživjeli, što do sada nije bio slučaj • Verbalno nasilje ali i fizički napadi i čak jedan slučaj seksualnog napastvovanja
O neplaćenim satima	<p>U 2015. godini je bilo 21,4% slučajeva vezano za ovaj problem a u 2016. taj procenat je 18%</p>
O rezultatima	<ol style="list-style-type: none"> 1. U periodu 2012-2014, STBIH je svoj slučaj mobinga i neplaćenih prekovremenih sati povjerilo 12%. U 2015. taj procenat je bio 13%, a u 2016. 21,5% 2. Od 320 slučajeva u 2016. godini, njih 275 je rješavano pregovorima, 6 slučajeva je na dalje postupanje preuzeo STBIH, 10 slučajeva NVO VAŠA PRAVA kao partner. U 4 slučaja reagirala je inspekcija. Upućena su 3 dopisa top menadžmentu, napravljeno je 9 tužbi, organizovan 1 štrajk i pokrenuto 5 sudskih sporova. 3. Od 320 slučajeva u njih 242 radnik se zastupao sam uz savjetodavnu ulogu STBIH, 66 je preuzeo STBIH a 6 NVO VAŠA PRAVA. 4. Broj rješenih slučajeva je 159 a njih 161 je u procesu. To je 49,6%. U 2015. taj procenat je bio 37,5%

PONOSNO OBJAVLJUJEMO:

Historijski uspjeh STBiH – potpisani prvi kolektivni ugovor za privatni sektor trgovine u FBiH ikad!

Ovaj KU je prvi korak ka konačnom uređenju prava radnika i radnica u ovom sektoru koji je dosad nosio "epitet" sektora u kojem vlada totalna pravna anarhija i u kojem se masovno krše prava radnika.

Borba za legitimitet STBiH traje od kada je prvi put PPDIVUT počeo otimati članstvo STBiH još krajem devedestih ili od samih početaka rada novog STBiH nakon rata. Nakon prvih neuspješnih pokušaja ovaj sindikat je odustao od otimanja članstva sve do spašanja kompanija KONZUM i MERKATOR u 2016. kada počinje i velika kampanja otimanja članstva ali i mesta koje je do tada držao STBiH na tržištu rada. Sve ovo se poklopilo i sa Odlukom SSSBiH o isključenju STBiH iz SSSBiH nakon čega se „pravi alternativni sindikat trgovine“ kao smišljeni napad i misija konačnog uništenja STBiH. Ovaj napad smo podnijeli stoički i opstali da bismo krajem 2016. izvojevali i najvažniju od svih bitaka – Rješenje o reprezentativnosti za djelatnost trgovine u FBiH. Upravo je ovo Rješenje najvažniji i najvredniji argument i dokaz legitimite STBiH.

Nedugo zatim STBiH je pokrenuo i inicijativu za pregovaranje KU za djelatnost trgovine. Naravno da je i ovaj proces ponovo pokušao blokirati SSSBiH preko PPDIVUT-a. I ponovo je STBiH dobio bitku dokazavši da PPDIVUT može biti učesnik u procesu pregovaranja ali ne i pregovarač niti potpisnik KU što je bio dovoljan motiv da se predstavnici ovog tzv sindikata niti ne pojave na sastanku pregovaračkih timova. Proces pregovora počeo je u novembru 2016. Zajedno sa STBiH u ovaj proces je bio uključeni i Sindikat petrohemije FBiH koji je nakon prva dva sastanka te nakon što Pregovarački tim Udruženja poslodavaca FBiH nije htio diskutovati o njihovom prijedlogu KU niti ih uključiti kao potpisnike, odustao od učešća. Nakon nešto više od 6 mjeseci od početka pregovora, KU je usaglašen te konačno i potписан 11.07.2017. U Pregovaračkom timu UPFBiH bili su predstavnici svih najvećih trgovackih kompanija predvođeni gosp. Edinom Ibrahimovićem, izvršnim direktorom BINGA.

STBiH je imao veliki problem u ovom procesu zbog odredbi Opštег KU kojeg je kao takvog potpisao SSSBiH i UPFBiH a na kojima je insistirao Pregovarački tim UP a koje su dosta nepovoljne

po radnike. I pored toga STBiH je izborio niz unapredjenja. Odmor od dvadeset dana uvećan za jedan dan na svakih pet godina staza kod tog poslodavca. Visina minimalnog toplog obroka povećana sa 0,5 na 0,7 % prosječne plaće u FBiH. Na ovo smo posebno ponosni jer smo u praksi već imali slučajeva kada su poslodavci nakon donošenja Opštег KU smanjivali visinu toplog obroka. Otpremnina prilikom odlaska u penziju kao i isplata radniku u slučaju smrti užeg člana porodice ugovorena je na tri minimalne plate u FBiH. Također na jedan korektni način dogovorena je i saradnja sindikata i poslodavca.

Ono sa čim nismo zadovoljni je da ovaj KU važi do kraja ove godine. Također smo pokušali i nažalost nismo uspjeli usaglasiti kategoriju pripravnosti i načine plaćanja iste. Ovo je nova kategorija koji je donio novi Zakon o radu u FBiH. Također Pregovarački tim UP je insistirao da pitanja regresa i naknada za prevoz budu identične kao u Opštem KU.

Ovaj KU je prvi korak ka konačnom uređenju prava radnika i radnica u ovom sektoru koji je dosad nosio "epitet" sektora u kojem vlada totalna pravna anarhija i u kojem se masovno krše prava radnika. Ovo je prvi KU za privatni sektor trgovine u BiH ikada i zbog toga je historijski. Ovo je ujedno i potvrda da je jedini STBiH legitimni sindikat u ovom sektoru u FBiH. Ovo je veliki korak za STBiH i historijski uspjeh koji je došao kao kruna dvadesetogodišnjeg djelovanja STBiH.

In memoriam

U proteklom mandatnom periodu STBIH je ostao bez dvije velike heroine, dva velika borca za radnička prava i pravdu ali prije svega bez dvije prijateljice koje je mnogo STBIH članova poznavalo lično i s njima djelio svoje nedaće kako na poslu tako i u životu uopšte.

LJILJANA SMRIKO

Preminula 03. avgusta 2016. godine

Naša Ljilja je aktivno doprinjela izgradnji STBIH od 1997. Bila je regionalna povjerenica za STBIH regiju Centralna Bosna od 2009. Od 1997. godine bila je odgovorna za projektne aktivnosti u uredu Zenica a do 2016. je bila i koordinatorica OPIC projekta.

ŽELJA GRUBIŠIĆ

Preminula je 04. jula 2013. u 75. godini života.

Ovo je bio veliki gubitak za STBIH ali i izuzetan gubitak za svakog od nas lično koji smo u našoj dragoj Želji imali podršku i razumjevanje ali i bezuvjetnu ljubav! Želja je bila jedan od osnivača novog STBIH, član UO STBIH od 1997. a od 2009. godine i glavna regionalna povjerenica STBIH Hercegovina. Pored toga, Želja je aktivno radila na okupljanju žena Mostara i regije Hercegovina još od 1997. koordinirala je projektne aktivnosti HK u svojoj regiji te dala ogroman doprinos uspostavljanju grupe aktivnog mladog članstva našeg sindikata

Želja i Ljilja su uvijek bile na raspolaganju članstvu STBIH za svaki vid pomoći i podrške. Svojim iskustvom i altruizmom obilježile su ovaj sindikat i svakog od nas zauvijek.

Počivajte u miru heroine naše!

STBIH kontakti

MERSIHA BEŠIROVIĆ Predsjednica	tel: + 387 33 210 931 mail: fietsa@bih.net.ba
ALMA ZUKIĆ Potpredsjednica	tel: 062 985 403 mail: alma2bajramovic@gmail.com
REGIJA SARAJEVO	Fikret Plivčić tel: 061 144 679 mail: STBIH.org@gmail.com
REGIJA TUZLA	Hanumica Omerbegović tel: 062 864 184 mob: hanumica.omerbegovic@hotmail.com
REGIJA CENTRALNA BOSNA	Ivkica Janko tel: 063 415 459 mob: ivkajanko@gmail.com
REGIJA HERCEGOVINA	Željka Rubinčić tel: 063 219 856 zeljka.rubinic@STBIH.ba
REGIJA SJEVEROZAPAD	Dragan Došen tel: 065 938 405 sendoxl@hotmail.com

Više informacija uvijek možete naći na našoj internet stranici www.STBIH.ba,
a najnovije vijesti i obavijesti na našoj Facebook stranici: www.facebook.com/STBIH

The graphic features the STBIH logo at the top left. To the right is a large yellow circular emblem with a compass rose design, containing the word "STBIH" in blue. Below the emblem is a circular inset photo of two smiling workers in a shop. The background is yellow with blue circular patterns. The main text "STBIH - NA PRAVOJ STRANI!" is displayed prominently in large blue letters at the bottom.

**6. Kongres Sindikata trgovine i uslužnih djelatnosti
Bosne i Hercegovine, 28 - 29. septembar. 2017.**